

פחד דוד

יו"ל ע"י מוסדות "אורות חיים ומשה" ישראל

בנשיאות בנש"ק מורנו ורבנו הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

בן הצדיק המלובן רבי משה אהרן פינטו זצ"ל ונכד הצדיק הקדוש המלובן רבי חיים פינטו זיע"א

ירושלים תל אביב חיפה באר שבע

7:29 | 7:21 | 7:26 | 7:11 **הדלקת נרות**

8:29 | 8:33 | 8:31 | 8:29 **מוצאי שבת**

9:13 | 9:19 | 9:16 | 9:14 **רבינו תם**

משכיל לדוד

קורח עשה תשובה אך איחר את המועד!

בתחילה את ה' יתברך ואת רוממותו, אולם לא השכיל להכיר במיעוט ערכו האישי ולכן הגיע למה שהגיע.

אולם עם כל רשעותו הגדולה של קרח, אמרו חז"ל (במסכת בבא בתרא עד, א) שלעתיד לבא יש תקווה לאחריתו ויזכה לחיי עולם הבא. והאריז"ל הקדוש הביא רמז על קורח על פי הפסוק (תהילים צב, ג) "צדיק כתמר יפרח" סופי תיבות - "קרח", ללמד שברגעיו האחרונים חזר קרח בתשובה.

וייתכן להסביר זאת לאור העובדה, שכשם שבניו לא מתו כי חזרו בתשובה - כמו כן קורח. ואולי בדיוק באותן שניות שפתחה האדמה את פיה לבולעו, עלו בליבו הרהורי חרטה על מעשיו אלא שכבר היה מאוחר. ונראה לי לומר שהרהורי תשובה אלו באו לו בעקבות בניו, כי הנה אמרו חז"ל (ילקוט שמעוני קרח תשנ"ב) וזה לשונו: מה זכות היה בידן של בני קרח שינצלו? שבשעה שהיו יושבין אצל קרח אביהן לפתע ראו את משה ומיד כבשו פניהם בקרקע, אמרו אם נעמוד מפני משה רבינו, אנו נוהגין ביזיון באבינו וכבר נצטוונו על כבוד אב ואם. ואם לא נעמוד כבר כתיב (ויקרא יט, לב) "מפני שיבה תקום". מוטב שנעמוד מפני משה רבינו, על אף שאנו נוהגין ביזיון באבינו. באותה שעה הרחישו את ליבם בתשובה ועליהם אמר דוד המלך ע"ה (תהילים מה, ב) "רחש ליבי דבר טוב", עד כאן.

ומכאן יובהר מעל לכל ספק, שבשעה שראה קרח את בניו כיצד הם כושפין פניהם בקרקע ומתלבטים היאך לנהוג - ולבסוף העדיפו את כבודו של משה מפני כבודו של אביהם, מעשה זה החדיר בתוך לבבו של קרח הרהורי חרטה גדולים. וגם הוא ביקש לחזור למוטב כי התבייש ממידת דרך הארץ שלהם, אלא שקשה היה לו להתגבר על יצר הכבוד והגאווה שהיו בליבו. אולם בשעה שראה כי כלתה אליו הרעה וגורלו נחרץ למוות, והנה בעוד רגע קט תפתח האדמה את פיה - אז באותה שעה נתחזקו הרהורי התשובה בליבו. רק אז כבר היה מאוחר מדי ובלעתו האדמה מחמת חילול ה' הגדול שנעשה על ידו... ועוד שהייתה עליו גזירת משה רבינו גדול הדור, שגזר שהקב"ה יעניש אותו בעונש חדש לגמרי, כדי שהעולם ידעו כי ה' שלחו ואינו עושה את השליחות מעצמו כפי שהעליל עליו קורח - לכן מוכרח היה הקב"ה להעניש מיד את קורח בכדי שכל העולם ישמעו ויראו. אך לעתיד לבא יקבל הקב"ה תשובתו ויזכה לחיי עולם הבא, ועליו התנבאה חנה ואמרה (שמואל א; ב, ו) "ה' ממית ומחיה מוריד שאול ויעל".

לכן ייזרה האדם במידותיו וישר אורחותיו כדי שנטיעת התורה בתוכו תפרח ותוציא פירות לתפארת, ולא יתנהג כקרח ועדתו אשר מידותיו הרעות עמדו לו לרועץ והורידוהו לבאר שחת.

"ויקח קרח בן יצהר בן קהת בן לוי" (במדבר טז, א)
לא לחינם פרשת קרח נכתבה בתורה בין פרשת ציצית לבין פרשת חקת. בפרשת ציצית נאמר (במדבר טו, לט) "וראיכם אתו וזכרתם את כל מצות ה' ועשיתם אתם" ובפרשת חקת נאמר (במדבר יט, ב-יד) "זאת חקת התורה...אדם כי ימות באהל". ודרשו חז"ל (ברכות סג, ב) אין התורה נקנית אלא במי שממית עצמו עליה. ואלו הם שני תנאים הכרחיים ויסודיים כדי לזכות לכתרה של תורה, ראשית - "וראיכם אותה" לראות את הקב"ה להכיר את גדולתו, לדעת אותו ולזכור את כל מצוותיו וזאת על ידי התבוננות בפתיל תכלת שבציצית, וכמו שאמרו חז"ל (חולין פט, א) "התכלת דומה לים, וים דומה לרקיע, ורקיע דומה לאבן ספיר, ואבן ספיר דומה לכסא הכבוד", עד כאן.

הרי לנו כי כשאדם מסתכל בציצית הוא נזכר בגדולת ה' יתברך היושב על כסא הכבוד, וכך זוכר גם את מצוותיו. אולם אין די בכך, כי הנה מעשה שבכל יום הוא, שהאדם רואה את הציצית ואינו חש שראייה זו פועלת ומשפיעה עליו. אם כך היכן היא ההבטחה "וזכרתם את כל מצוות ה'?" על כן באה פרשת חוקת ומצריכה עוד תנאי בקבלת התורה והוא "אדם כי ימות באהל". חובת האדם להמית עצמו למען התורה ולהמעיט עצמו לפניו, ולשעבד את כל רצונותיו ואת כל שאיפותיו לכבודה של תורה. וצריך הוא להכיר את מיעוט ערכו כלפיה ולנהוג בענווה יתירה לפניה.

ואלו שני תנאים המחברים יחדיו. אמנם מצות ציצית מלמדת אותו לזכור את גדולת ה' יתברך ולהכיר את רוממותו, אך מאידך צריך האדם לדעת להכיר גם את מיעוט ערכו ולבטל את כל מידותיו המגונות לכבודה של תורה. כי אם אמנם יכיר את גדולת ה' יתברך אולם תתנשא הגאווה בליבו ויחשיב עצמו למכובד, הרי בודאי שלא ירצה לזכור ולקיים את מצות ה'. לכן בד בבד עם הכרת רוממות השכינה, חובת האדם להשפיל ברך ולהמעיט את ערכו לפני התורה ולומדיה.

וזו הייתה טעותו של קרח, תנאי ראשון אמנם היה בו שהוא היה מטועני הארון ובודאי שהכיר את גדלות ה' יתברך, אולם מאידך לא ידע להנמיך את עצמו ולא הכיר את שפלותו של בשר ודם. הוא לא רצה לקיים את הפסוק "אדם כי ימות באהל" קשה היה לו להמית את רצונותיו האישיים לפני התורה ולפני משה - רבן של כל בני ישראל, כי הגאווה מילאה את ליבו וטען "מדוע משה רבנו דווקא הוא אשר ימלוך ולא אני" וכיון שחסרה בו מידת הענווה ולא הכניע עצמו לפני התורה ולפני גדולי התורה - סופו של דבר שבעט בתורה ואף כפר בה' אלוהי ישראל רח"ל, כי מי שכופר ומבזה את הצדיקים כאילו הוא נועד על ה' יתברך.

לכן נכתבה פרשת קרח בין שתי פרשיות הללו כדי ללמדנו שזו הייתה טעותו של קרח שהרי הוצה לזכות לכתרה של תורה, צריך גם להכיר את גדולת ה' יתברך ומאידך גם להכיר במיעוט ערכו. וקרח אמנם הכיר

הילולא דצדיקא

- ג - רבי שניאור קוטלר ראש ישיבת ליקווד
- ד - רבי פנחס הלוי הורביץ מניקלשבורג בעל ה'הפלאה'
- ה - רבי צאלח כהן זנגי
- ו - רבי חיים די-לה-רוזה מח"ס 'תורת חכם
- ז - רבי שמחה בונם אלתר האדמו"ר מגור
- ח - רבי חיים משאש מח"ס 'נשמת חיים'
- ט - רבי יקותיאל יהודה הלברשטאם

המעוניין לקבל את העלון בדוא"ל ישלח הודעה: p@hpinto.org.il

במסילה נעלה

שביבי אמונה ובטחון מפקנסו של מו"ר הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

דברי חכמים

פרפראות לפרשה

משולחנם של חכמי התורה

בעומק האדמה קורח יבין את טעותו

"ופצתה האדמה את פיה ובלעה אותם ואת כל אשר להם וירדו חיים שאלה וידעתם כי נאצו האנשים האלה את ה'" (במדבר טו, ל)

כמה מהמפרשים עומדים על השאלה המתבקשת; מפני מה נענש קורח דווקא בבליעה באדמה?

נציג את הסברו המאלף של רבינו יהונתן איבישיץ זצ"ל, שמבאר מפני מה נענש קורח דווקא בבליעה באדמה.

הנה, קורח ועדתו לגלגו על טעמי המצוות: ומה טלית לבנה - די בפתיל תכלת לפטור אותה, טלית שכולה תכלת - על אחת כמה וכמה שהיא כשרה, ואינה זקוקה לציצית...

למה הדבר דומה?

נהג משאית, שהוביל מטען גדול של צמיגים ממקום למקום, נכנס למוסך, וביקש שיפרקו את הגלגלים ממשאיתו, והוא ימשיך לנסוע בלעדיהם.

תמה בעל המוסך: "אם אוריד לך את הגלגלים מהמשאית, איך תיסע?"

ענה לו הנהג:

"שוטה, אני נוסע עם 'קל וחומר'... ומה אם ארבעה גלגלים 'פוטרים' את כל המשאית, משאית מלאה גלגלים - על אחת כמה וכמה שאינה צריכה ארבעה גלגלים מתחתיה!"

קורח שפיקח היה - לא יתכן ששטות גדולה כזו היתה כוונתו, אלא יש להבין את דבריו.

אלא קורח טוען כנגד משה רבנו: אתה אומר, שהקב"ה רוצה שנדקדק במצוות עד הפרט האחרון? סוף זמן קריאת שמע הוא ענין של חלקי דקות, סוף זמן ברכת המזון הוא עד שעה וחומש, תפילין חייבות להיות מרובעות... וכי איזה ענין יש להקב"ה בדקדקנות הזאת?!

עוד טען קורח: אתה אומר שצריך פתיל תכלת כדי לזכור את הים, שהים מזכיר את הרקיע, ורקיע - את כסא הכבוד כמבואר בגמרא (מנחות מג, ב). אם כך, טלית שכולה תכלת - קל וחומר שמזכירה היא כל זאת היטב... כלומר, עיקר טענת קורח היא: אין צורך בדקדקנות מופלגת בקיום המצוות!

אומר רבינו יהונתן איבישיץ זצ"ל בספרו "תפארת יהונתן" - קורח ועדתו באו לטעון על טעמי המצוות, ואינם יודעים שהמצוות הן ענין עמוק עד אין חקר. אבל באמת מי יבוא בסוד ה'! הלא על התורה הקדושה נאמר שהיא ארוכה מארץ מידה ועמוקה משאול. אין אנו יודעים טעמי המצוות, כל מה שאנו עוסקים בטעמי המצוות, הוא רק כדי לתת 'טעם' למצוה, שתהא 'טעימה' וערבה יותר לחיכנו, כי נעים יותר לעשות דבר שמבינים את טעמו. אבל אל לנו לחשוב כן, אכן, יודעים אנו את הסיבה האמיתית. המצוות הן רצון הקב"ה וצוויו, ואין לנו אפשרות להבין את טעמן.

כיון שקורח ועדתו טענו שאין למצוות עומק גדול כל

כך, לכן נענשו מדה כנגד מדה,

שירדו לירכתי שאול, שם

- בעומק האדמה

- אולי יבינו

שהתורה עמוקה

היא משאול...

ותהיו מכבדים זה את זה

באחד הימים ליויתי יהודי שאינו שומר תורה ומצוות מבניין הישיבה הקדושה עד לביתו.

יהודי אחר שהבחין בי מלווה אדם שאינו שומר תורה ומצוות לביתו, התפלא מאד לנוכח הדבר ושאל אותי: "איך הרב הולך איתו? הרי הוא אינו שומר שבת, ואין זה מכבוד הרב לצעוד עימו".

השבתי ליהודי זה: "במעשיי אלו שצעדתי עימו וליויתי אותו עד לביתו, גרמתי לו שישתנה ויתחיל לשמור שבת. **עצם הדבר שכיבדתי אותו בכבוד גדול בעת לכתתי עימו - גרם לו להיטיב את דרכו,** ועוד תראה שהוא ישתנה לטובה".

ימים חלפו ודבריי התקיימו במלואם. אותו יהודי שליוויתי עד לביתו הוא היום מבחירי תלמידי הישיבה וגורם נחת רוח לאביו שבשמים. ללמדנו על גודל כוחו של כבוד הבריות.

ותוציא לאור דיננו

באחת השנים ביקשתי להדפיס את אחד מספרי הקודש שכתבתי, אולם לצורך כך הייתי זקוק לסכום כסף גדול מאד שלא היה בידי כלל.

באותה תקופה בא לפניי יהודי שעמד בפני משפט קשה, שעל פי דרך הטבע נראה היה שהוא יפסיד במשפט ויאבד בשל כך ממון רב. כשהתעניינתי לשמוע ממנו מהו גודל ההפסד, היהודי נקב בסכום כסף עצום.

זוהי זכות הצדיקים, אם מאמינים בהם ומתפללים לה' בזכותם - ה' יתברך שולח את ישועתו ממרומים.

במרה מפטירין

הפטרות השבוע: "ויאמר שמואל" (שמואל א' יא, יב)

הקשר לפרשה: בהפטרות מסופר שהעם דורש משמואל הנביא שימנה עליהם מלך, ובפרשה מסופר שקורח מורד במשה ומבקש שררה. וכמו כן בהפטרות מסופר על שמואל שאמר: "את שור מי לקחתי", שהוא מענין הפרשה שבה אומר משה רבינו: "לא חמור אחד מהם נשאתי".

נצור לשונך

תולה ארץ על בלימה

נתון לשיקול דעת

לשבח אדם ברבים, הדבר אסור בכל מקרה, מכיוון שבמסיבת אנשים רבים רגיל להימצא שם מימינים ומשמאילים או מקנאים, ועל ידי שיזכיר בשבחיו - הם יבואו לספר בגנותו. אמנם אם הוא משער שהשומעים לא יגנוהו, כגון, שאינם מכירים אותו, מותר לשבחו, אפילו ברבים כל שאינו משבחו יותר מדי.

מן האוצר

ממשנתו של מו"ר הגה"צ
רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

עלינו להתבטל בפני גדולי התורה

אמרו חז"ל (רש"י במדבר טז, ז) "וקרח שפיקח היה מה ראה לשטות זו? עינו הטעתו". ונראה להסביר כי שתי עיניים ניתנו לאדם. באחת מהן עליו להכיר את גדלות ה' יתברך ובשניה עליו להכיר מיעוט ערכו ושפלותו הרבה.

קרח אמנם השתמש וניצל את ייעודה של עינו האחת, ואף הכיר בגדולת ה'. אולם בעינו השנייה טעה, ולא התבונן בשפלות עצמו - הוא לא השכיל להשפיל ברכ וקומה לפני התורה הקדושה ולפני חכמי ישראל, ומידת הגאווה היא זו שהייתה בעוכריו להאבידו מן העולם וזו הכוונה "עיניו הטעתו". ועיקר גאוותו בא לו מחמת עושרו הגדול וכמו שאמרו חז"ל (פסחים ק"ט, א) "עושר שמור לבעליו לרעתו" זה עושרו של קרח. הוא קיים בנפשו את הפסוק (דברים לב, טו) "וישמן ישרון ויבעט" העושר סימא את עיניו והוא זקף את כל ההצלחה שלו לעצמו.

ולעערנו הרב, אנשים רבים נוהגים כדרכו של קרח. כשרע לאדם או מתרגשת עליו חלילה צרה - אז יודע הוא היטב לפנות אל ה' יתברך ולצעוק אליו, ורק אז מתעוררת האמונה בקרבו. אולם כשטוב לו ושפע רב יורד עליו ממרומים - או אז שוכח הוא את ה' יתברך ומפנה אליו עורף, כי את הצלחותיו בחיים יודע הוא לזקוף לזכותו ולומר "זיכיתי ליבי". ועל כך הפסוק מזהיר ואומר (דברים ח, יב-יד) "פן תאכל ושבעת ובתים טובים תבנה וישבת ובקרך וצאנך ירבין וכסף וזהב ירבה לך... ורם לבבך ושכחת את ה' אלהיך" לכן התורה מצווה לאמר (שם יח), "וזכרת את ה' א-להיך כי הוא הנתן לך כח לעשות חיל".

וזו הייתה טעותו של קרח. הוא זקף את כל הצלחת העושר שלו לעצמו וקיים את הפסוק "ורם לבבך ושכחת את ה' א-להיך כי הוא הנתן לך כח לעשות חיל" ולא ידע להכיר במיעוט ערכו ולהכניע את עצמו לפני גדולי הדור, שהם משה ואהרן. לכן ירד לשפל המדרגה ופער פיו לבלי חוק על ה' ועל משוחו. גם מכח עבודת הקודש שהייתה לו שהיה מנושאי הארון התגאה קרח, כי חשב בסיכולתו שהוא נושא את התורה הקדושה על שתי ידיו, והוא מרים את ארון הקודש... ולפיכך נעשה חשוב על ידי נשיאת הארון... וממחשבה זו החל להתגאות ולהרים ראש, אולם הוא שכח את מאמר חז"ל (סוטה לה, א) שארון הקודש היה בו נס שהיה נושא את נושאי, דהיינו לא די שקרח לא הרים את ארון ה' אלא אדרבא, ארון ה' הוא זה שנשא והרים אותו. נמצא שהתגאה בדבר לא לו ונטל עטרה שאינה שייכת לו, וטעה בדבר פשוט וברור כי לא הוא נשא את הארון - אלא הארון נשא את נושאי.

חזק וברוך

על מידות שבין אדם לחברו

התחושה הרווחת היא, שתיקון על מעשה עבירה, קשה יותר מתיקון על הרהור עבירה. אולם כבר קבעו חז"ל במסכת יומא (כט, ב) "הרהורי עבירה קשים מעבירה". ובאמת יש להבין, כיצד יתכן שהרהורי עבירה שלא באו לכלל מעשה, חמורים יותר ממי שנכשל בגוף העבירה?

אכן אם נדייק בלשון חכמינו, אין הדבר קשה. הם לא אמרו "הרהורי עבירה חמורים מעבירה", אלא "קשים מעבירה". לשם השוואה נשאל מהו ההבדל בין גזע קשה לגבעול רך?

את האחרון קל לשבור ולעקור, ואת הראשון קשה לשבור ולעקור.

חכמינו אינם מתייחסים לעונש ולחומרה, אלא לתוצאה ולנזק. המעשה כמובן חמור יותר מהרהור, אך הפגם, הניסיונות ועגמת הנפש שההרהורים מביאים על האדם, הם קשים יותר. עבירה מעשית, היא מקומית עם התחלה וסוף, ואילו הרהורי עבירה מלפפים את האדם עד אין קץ, מכים בו שרשים שקשה לעוקרם, וגורמים לו להיסחף לעולמות שבמציאות אין שום סיכוי שיגיע אליהם, והוא גם אינו מתכוון להגיע אליהם, וגם אם יגיע אליהם, הוא יגלה עד כמה רחוקה הנאת החטא ממה שדמייין לעצמו.

אם נדייק עוד נמצא שחז"ל דקדקו בדבריהם ואמרו "הרהורי עבירה" בלשון רבים, היינו הרהורים חוזרים ונשנים, שהם "קשים מעבירה" יחידה. וזאת לפי שכאשר האדם רגיל בהרהורים, אזי ההתמודדות שלו היא קשה יותר משל אדם שעבר עבירה יחידה, אך לא מדובר בהרהור חד-פעמי שעמד וביטלו מיד, שזהו טבע העולם.

בשם הבעל שם טוב זיע"א מובא בכמה מקומות כי האדם נמצא היכן שמחשבותיו נמצאות, ויש לכך סמך גם בתורת הנסתר. בדרך משל המחיש זאת רבי זמיר כהן שליט"א כך:

נתאר לעצמנו ניצול שואה שזכה לעלות ארצה, ונכדו מתחתן הלילה בירושלים. כולם שמחים וצוהלים, אך הוא יושב בשולחן הכבוד וצולל ביגונו. שב במחשבתו לימים אחרים - ימי גיא צלמוות. שוב הוא נזכר במה שעוללו לו חיות האדם, וגופו רועד ומצטמרר. היכן אדם זה נמצא באמת? בחתונה שמחה בירושלים או בשואה? בשואה. אמנם גופו נמצא כאן, אבל הוא עצמו לא. לעומת זאת, אדם היושב בבית כלא ומדמייין עצמו רגוע ושליט על חוף הים. אמנם גופו כלוא, אך הוא עצמו נמצא במקום אחר, היכן שמחשבותיו.

המחשבה של האדם היא בעצם יוצרת מציאות. שאיפה ומחשבה על עשיית טוב וחסד, מעצבת את אישיות האדם להיות אדם טוב ובעל חסד במהותו. לפיכך, רואים שאדם הפגום בכבוד הורים או בשמירת העיניים, משתנה לטובה כאשר הוא לומד הלכות כיבוד הורים או שמירת העיניים. זאת מלבד האור שבתורה, המאיר את נשמתו ומתקנו.

לעומת זאת, מי שהוא מהרהר בעבירה - הרי הוא דש בדבר עם עצמו שוב ושוב, והתאוה קונה שביטה בלבו, עד שהופכת להיות חלק מאישיותו ממש, על אף שבולם את עצמו שלא להיכשל בחטא בפועל.

ואכן, קשה עד בלתי אפשרי להיאבק במחשבות. העצה הכמעט יחידה היא, תיכף ומיד להסיח לבו לדברים אחרים, כשהרצוי ביותר הוא להרהר ולהעסיק את מוחו דברי תורה כדברי הרמב"ם (איסורי ביאה כא, יט) "אם יבא לו הרהור יסיע לבו מדברי הבאי (והשחתה) לדברי תורה שהיא אילת אהבים ויעלת חן". וכאשר יפנה האדם את לבו לדברים חיוביים, ממילא לא יישאר מקום פנוי למחשבות השליליות.

מתורתו של אליהו הנביא זכור לטוב

זכור לטוב

קורא משעיר שומר מה מלילה שומר מה מליל אמר שומר אתא בוקר וגם לילה אם תבעיון בעיו שבו אתיו".

למה נאמר "שומר מה מלילה שומר מה מליל", אלא לפי שכל טובתן של ישראל אינה אלא ביום וכל רעתן של ישראל אינו אלא בלילה, וגם אותן שבעים שנה שבין ראשון לבית שני אינו אלא לילה, לכך נאמר שומר מה מלילה.

דבר אחר, למה נאמר שומר מה מלילה, אלא לפי שהקב"ה יושב ומשמר מי שיש בו דברי תורה לאמיתו, כגון חנניה מישאל ועזריה, לכך נאמר שומר מה מלילה.

מכאן אמרו, אם עושה אדם שתיים או שלש טובות מוסרין לו מלאך אחד לשומר, שנאמר (שמות כ"ג) "הנה אנכי שולח מלאך לפניך לשמר בדרך". ואם קרא אדם תורה נביאים וכתובים, מוסרין לו שני מלאכים לשמר, שנאמר (תהלים צ"ב) "כי מלאכיו יצוה לך לשמר בכל דרכיך". אבל אם קרא אדם תורה ונביאים וכתובים ושנה משנה ולמד הלכות ואגדות ושמע תלמידי חכמים, אז הקב"ה משמרו בעצמו.

משלו משל למה הדבר דומה?

למלך שהיה מהלך בדרך במדבר ובנו עמו, כיון שהגיע לחמה עמד אביו מצד רוחה של חמה ועושה צל לבנו כדי שלא יגיע לו חמה ושרב. וכן עושה הקב"ה לישראל, שנאמר (שם קכ"א) "ה' שומרך ה' צלך על יד ימינך" וגו'.

ה' צבאות התבוננו וקראו למקוננות ותבואינה ואל החכמות שלחו ותבואנה ותמהרנה ותשאנה עלינו נהי ותרדנה עינינו דמעה ועפעפניו יזלו מים כי קול נהי נשמע מציון איך שדדנו", אף כאן יאמר הכתוב "ודמוע תדמעו ותרד עינינו דמעה".

אלא כביכול אין רחמנות לכל בריה על ישראל אלא הקדוש ב"ה בלבד, שמתחלה חלק להם את עולמו ונאמר (איכה א) "בכה תבכה בלילה".

דבר אחר, "בכה תבכה בלילה" - וכי בלילה בוכין וביום אין בוכין?

אלא מאותה שעה נתרועעו דליותיהן של ישראל שנגזרה גזירה על רבי עקיבא להריגה. ומאי "ודמוע תדמעו ותרד עיני דמעה"? אלא משל למה הדבר דומה? למלך בשר ודם שסרחו עליו אשתו ובניו עמד ודחפן והוציאן מביתו, ובכל שנה ושנה הוא הולך אל המקום שדחפן שם ושוחה מלא קומתו ארצה ובוכה. ואלמלא מקרא כתוב אי אפשר לאמרו כמו אב שאומר בבכיה אי בני, וכמו תרגולת שמקרקרת על בניה, שנאמר (ישעיה כ"ב) "כי יום מהומה ומבוסה ומבוכה לאדני ה' צבאות בגיא חזיון מקרקר קיר" וגו'.

וכשהיו ישראל הולכין בגולה נתעלם מכל בריה סרחון של ישראל, עד שבא הקב"ה ואמר להם אלא בשכר שתי דמעות שהוריד עשו לפני אביו לכך באתי לעשות רצון שעיר, שנאמר (ישעיה כא) "משא דומה אלי

בא וראה כמה רחמיו של הקב"ה מרובין על ישראל לעולם, אפילו אם כל ימיהם היו עובדים עבודה זרה וכיון שהם עושין תשובה קלה הוא בוכה עליהם מיד.

לפי דרכך אתה למד שבכל דור ודור שהקב"ה מוצא בני אדם צדיקים וחסידים, הוא טופח שתי ידיו זו על זו ונותן כנגד לבו ובוכה עליהן בין בסתר בין בגלוי. ומפני מה הוא בוכה עליהן בסתר, לפי שהוא גנאי לארי שיהא בוכה לפני השועל, וגנאי הוא למלך שיבכה לפני עבדיו, וגנאי הוא לבעל הבית שיבכה לפני פועליו, שנאמר (ירמיה י"ג) "ואם לא תשמעוה במסתרים תבכה נפשי מפני גוה ודמוע תדמע ותרד עיני דמעה כי נשבה עדר ה'". ומה ת"ל "מפני גוה", שלא יתגאו המלאכים העומדים על הקב"ה למעלה ויאמרו מה הנאתו של הקב"ה מבשר ודם שנתן להם את התורה לישראל.

ומפני מה לא נאמר כאן כמו שנאמר להלן "כה אמר

אנשי אמונה

אורחות חיים מתוך הספר "אנשי אמונה" לתולדות צדיקי משפחת פינטו זיע"א

נהג משאית נסע עם חברו מאגאדיר למוגאדור בדרך קשה המתפתלת בין שבילי ההרים. הסכנה היתה כה גדולה כיון שהמצעצורים לא היו כתיקנם, ונפילה משולי הכביש פירושה צלילה ישירה לתהום עמוקה שגובהה נאמד בכ- 5000 מטר.

קודם לנסיעה נדרו השנים נדר, כי אם הנסיעה תעבור בשלום אזי הם יתנו צדקה לרבי חיים פינטו הקטן.

באמצע הנסיעה איבד הנהג את השליטה על ההגה, והמשאית נפלה לאותה תהום עמוקה. ברגע שנפלה המשאית לתהום, אשר כאמור בדרך הטבע זהו מוות בטוח, אין מציאות שמי שהוא יצא חי מנפילה שכזו, הזכירו השנים את הנדר שנדרו לזכותו של הצדיק רבי חיים פינטו זיע"א, ואף הוסיפו ונדרו שאם הם לא ימותו אזי יתנו את כל הונם ורכושם לרבי חיים פינטו הקטן זיע"א.

וראה זה נס! המשאית לא התהפכה, לא נשברה והם יצאו חיים שלמים וקיימים.

הערבים המתגוררים בסביבה הגיעו אליהם במרוצה ונישקו את ידיהם באומרם: אתם ממש מלאכים, כיצד יצאתם חיים מנפילה כזאת? הערבים עזרו להם לצאת מהמקום, וגם הביאו להם את כל הרכוש שהיה במשאית, והם המשיכו בדרכם למוגאדור.

בהגיעם למוגאדור הביעו השנים חרטה על שנדרו לתת את כל הונם לרבי חיים, הם אמרו זה לזה שמספיק לתת לו רק סכום קטן. כשאחד מהם שאל "אולי הרב יראה ברוח הקודש שנדרנו נדר?" השיב לו חברו: "אם אכן הצדיק ידע ברוח הקודש שאנחנו נדרנו את הנדר, אזי ניתן לו את הכל, אך אם הוא לא ידע - לא ניתן לו את הכל.

כשהגיעו למוגאדור פגשו השניים את רבי חיים פינטו והוא אמר להם: "שלום עליכם". הם ענו לו שלום, נתנו לו סכום קטן והמשיכו ללכת באומרם האחד לשני: ברוך השם, רבי חיים לא ראה ברוח הקודש כלום. אפשר להמשיך ללכת.

לפתע הסתובב אליהם רבי חיים, קרא להם בניזיפה:

"אתם לא מתביישים? הטרחתם את סבי מעולם האמת לבוא להציל אתכם? במקום שתברכו הגומל ותודו לה', אתם עוד גונבים ולא רוצים לקיים את הנדר? האם שכחתם כיצד המשאית נפלה לתהום ושום גלגל לא נשבר?"

כשמעו שני החברים את דברי התוכחה של הצדיק, החלו לרעוד, הם נגשו לרב ונישקו את ידו בהכנעה וביקשו ממנו סליחה.

מור"הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א הוסיף על כך: ראיתי ברמב"ם שמסביר, כי הנביאים, כשה' דיבר איתם היה מדבר איתם מתוך השיחה שלהם, אז הבינו כי זה ה' הדובר אליהם. הרי שגם כאן אפשר לומר, כי רבי חיים פינטו הגדול, הסבא, היה מדבר מתוך גרונו של רבי חיים פינטו הקטן. זכותם תגן בעדנו.